

Ministarstvo rudarstva i energetike tvrdi da su male hidroelektrane neophodne, dok u resoru ekologije tvrde da će zakon menjati, jer elektrane ni sa čim ne doprinose životnoj sredini.

“Protest građana protiv izgradnje neke mini-hidrocentrale, poput onog u selu Rakita, ne može da spreči izgradnju ukoliko investitor ima sve potrebne dozvole, ali je valjanost tih dozvola moguće osporavati u zakonom propisanom postupku”, kažu za Danas u Ministarstvu rudarstva i energetike.

Objašnjavaju da je izgradnja novih energetske objekata i korišćenje obnovljivih izvora energije javni interes utvrđen Zakonom o energetici i drugim strateškim dokumentima. Ukazuju i da je izgradnja malih hidroelektrana opšti nacionalni cilj, jer Srbija do 2020. godine mora da obezbedi 27 odsto učešća obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije. Zato kažu da uloga malih hidroelektrana uopšte nije beznačajna i da se prema Nacionalnom akcionom planu očekuje da se iz njih proizvede 180 MW. Dodaju i da su ti projekti uređeni osim Zakonom o energetici i propisima definisanim u još šest zakona i planskim dokumentima.

“Ako se grade u skladu sa zakonom, male hidroelektrane nisu štetne po prirodnu sredinu. Naprotiv, doprinose njenom očuvanju, a ograničenja i uslove koje je potrebno da ispune ako su u zaštićenom području, definiše i u nadležnosti je Ministarstva zaštite životne sredine. Postoji nekoliko nivoa zaštite gde se ne sme graditi ili postoje ograničenja i tada su potrebne posebne dozvole i uslovi. U nacionalnim parkovima i u prvoj zoni zaštite je zabranjena izgradnja hidroelektrana. U drugoj i trećoj zoni zaštite, mogući su radovi pod posebnim uslovima, a njih određuje i kontroliše Ministarstvo zaštite životne sredine”, objašnjavaju u Ministarstvu energetike.

U Ministarstvu zaštite životne sredine uočili su da regulativu koja se odnosi na izgradnju malih hidroelektrana treba menjati i već su u pripremi izmene Zakona o zaštiti prirode kao i Zakona o proceni uticaja na sredinu, a najznačajnije novine odnose se na režime koji će se primenjivati na lokacijama sa različitim stepenom zaštite.

“Osnovni razlog za izmene zakona je težnja da se postigne daleko viši stepen očuvanja biodiverziteta, jer je to uslov da Srbija uđe u članstvo Natura 2000, što bi bio signal da smo se uskladili sa visokim standardima Evropske unije. To znači daće se kod procene uticaja nekog objekta na sredinu, daleko pažljivije meriti dugoročni efekti, sagledavaće se, ako su na primer vetroparkovi u pitanju, da li oni menjaju migratorne rute ptica ili kod hidrocentrala koliko utiču na riblje staze”, kaže za Danas Ivan Karić, državni sekretar u tom ministarstvu.

On dodaje da je broj od 860 mogućih lokacija za izgradnju MHE koji se stalno pominje

proistekao iz 1987. godine kada su Institut "Jaroslav Černi" i Energoprojekt sagledavali gde bi bilo moguće izgraditi takve objekte, ali bez analiza uticaja na ekologiju i ostale uslove. "Pogrešno se to predstavljalo kao dokument, jer on to nije. Sada se radi na izradi novog katastra lokacija, a on će obuhvatiti i sve ostale uslove neophodne za otvaranje takvih investicija, posebno u odnosu na različite režime zaštite koje imaju pojedina područja. Država, takođe, mora da pooštri i mere za graditelje koji se ne pridržavaju propisanih uslova", kaže Karić.

Udruženja ekologa, međutim, oštro se protive bilo kakvoj izgradnji malih elektrana uz tvrdnju da korist od njih imaju samo vlasnici, jer im se dobijeni kilovati plaćaju prema fid-in tarifi iako su znatno skuplji nego u standardnoj proizvodnji.

"Ovo je ozbiljna ekološka tema i mislimo da od izgradnje mini-centrala država ima više štete nego koristi. Ne postoji nijedno ekološko opravdanje, jer tu nema ni govora o zaštiti prirodnih dobara. Zato bi pomoglo ukoliko bi se izmenama zakona bar predvidelo da se fid-in tarifa ukine vlasnicima gde nadležne inspekcije utvrde da nisu ispoštovali standarde", kažu u pokretu Zeleni Srbije.

Izvor: 021.rs